Valiokunnan mietintö TaVM 2/2016 vp─ HE 3/2016 vp

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 3/2016 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Irmeli Vuori, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Mikael Koillinen, oikeusministeriö
- markkinavalvoja Marko Hovi, Finanssivalvonta
- ylitarkastaja Johanna Järvinen, tietosuojavaltuutetun toimisto
- johtava lakimies Jari Virta, Finanssialan Keskusliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Suomen Pankki
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
- Osakesäästäjien Keskusliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sijoitusrahastolakia ja Finanssivalvonnasta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta säilytystoimintojen, palkka- ja palkkiopolitiikan sekä seuraamusten osalta annettu direktiivi.

Sijoitusrahastolaissa säädettäisiin rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevista vaatimuksista, palkan ja palkkioiden määräytymistä koskevista periaatteista sekä rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevasta tiedonantovelvollisuudesta. Säilytysyhteisön toimilupavaatimuksia ja säännöksiä muista yhteisöistä, jotka saavat toimia säilytysyhteisönä, ehdotetaan myös muutettaviksi. Laissa säädettäisiin nykyistä tarkemmin säilytysyhteisön tehtävistä, tehtävien ulkoistamisen edellytyksistä, säilytysyhteisön toiminnan järjestämisestä sekä vastuusta, joka säily-

tysyhteisöllä on säilytettävänä olevien rahoitusvälineiden menettämisestä ja muusta rahastoyhtiölle ja rahasto-osuudenomistajille aiheutuvasta tappiosta.

Sijoitusrahastolain ja Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista muutettaisiin vastaamaan direktiiviä. Nykyistä useamman sijoitusrahastolain säännöksen vastaisesta teosta määrättäisiin Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetty hallinnollinen seuraamusmaksu ja nykyistä useampaan rikkomukseen sovellettaisiin nykyistä korkeampaa seuraamusmaksun enimmäismäärää. Seuraamusmaksun enimmäismäärää korotettaisiin huomattavasti nykyisestä. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta liikevaihdosta tai, jos oikeushenkilö kuuluu konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen kokonaisliikevaihdosta, taikka enintään viisi miljoonaa euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla enintään viisi miljoonaa euroa. Edellä mainittujen sijasta voitaisiin määrätä seuraamusmaksu, joka saa olla enintään kaksi kertaa suurempi kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty.

Ehdotetut muutokset koskevat lisäksi rahastoyhtiön velvollisuutta ylläpitää järjestelmää, jonka kautta se voi vastaanottaa ilmoituksia rikkomusepäilyistä. Lakeihin tehtäisiin lisäksi eräitä kansallisista tarpeista johtuvia muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 18 päivänä maaliskuuta 2016.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Talousvaliokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muutettuina.

Lähtökohdat

Esitys tiukentaa rahasto- ja sijoitusyhtiöiden palkka- ja palkkiopolitiikkaa sekä täsmentää säilytysyhteisöjen tehtäviä ja velvoitteita. Lisäksi yhtenäistetään seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä vastamaan finanssialalla osin jo voimassa olevaa sääntelyä.

Talousvaliokunta pitää esitystä kannatettavana ja katsoo, että se saattaa asianmukaisesti täytäntöön sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta säilytystoimintojen, palkka- ja palkkiopolitiikan sekä seuraamusten osalta annetun direktiivin. Direktiivi jättää vain vähäistä kansallista harkintavaltaa, jota on valiokunnan näkemyksen mukaan hyödynnetty tarkoituksenmukaisella tavalla. Vastaava sääntely on jo saatettu voimaan luottolaitosten osalta.

Finanssikriisi toi globaaleilla markkinoilla esiin puutteita sekä säilytysyhteisöjen että rahastoyhtiöiden sääntelyssä. Markkinoilla oli havaittavissa tilanteita, joissa rahoituslaitoksissa yleisesti käytetyt palkkio- ja kannustinjärjestelmät myötävaikuttivat kohtuuttomaan riskinottoon ja pahensivat siten kriisin vaikutuksia. Esitys korjaa näitä puutteita ja yhtenäistää samalla rahoitusmarkkinasääntelyä. Esitys on myös omiaan parantamaan sijoittajansuojaa ja lisäämään markkinoiden läpinäkyvyyttä.

Valiokunta kiinnittää jäljempänä huomiota yksittäisiin asian käsittelyn yhteydessä esille nousseisiin seikkoihin. Lisäksi valiokunta esittää tehtäviksi yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin kuvatut muutokset muun muassa seuraamusmaksua koskevaan sääntelyyn ja 1. lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin.

Seuraamukset

Oikeusministeriö on kiinnittänyt huomiota esitykseen niiltä osin kuin siinä on sisällytetty seuraamusmaksun piiriin muitakin kuin direktiivissä edellytettyjä tekoja. Ministeriö viittaa parhaillaan valmisteilla olevaan selvitykseen, jossa mm. arvioidaan rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten sääntelytapojen ja määräämismenettelyjen mahdollisia puutteita. Oikeusministeriö on katsonut, että ennen selvityksen valmistumista on syytä suhtautua pidättyvästi useiden miljoonien eurojen suuruisista seuraamuksista säätämiseen erityisesti luonnollisten henkilöiden osalta. Ministeriön näkemykset kohdistuvat 1. lakiehdotuksen 144 b §:ssä mainittujen säännösten laiminlyöntiin tai rikkomiseen niiltä osin kuin sääntely perustuu kansalliseen harkintaan.

Talousvaliokunta toteaa, että siltä osin kuin esitys sisältää kansallista harkintaa, se on yhdenmukainen jo voimassa olevan luottolaitoksiin sovellettavan sääntelyn kanssa (Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentti). Jotta seuraamusmaksu voitaisiin kohdistaa johtoon kuuluvaan luonnolliseen henkilöön, edellytyksenä on, että henkilö on merkittävällä tavalla myötävaikuttanut tekoon tai laiminlyöntiin. Tämä edellytys rajaa huomattavasti sääntelyn soveltamisalaa. Mikäli oikeusministeriössä vireillä olevan selvityksen perusteella kuitenkin päädytään uusiin kansallisiin linjauksiin, valiokunta pitää perusteltuna, että mahdollisesti tarvittavat muutokset saatetaan yhdenmukaisesti voimaan koko finanssialan sääntelyssä.

Tietosuoja

Sijoitusrahastodirektiivi edellyttää (99 d artikla), että jäsenvaltio luo tehokkaat ja luotettavat mekanismit, joilla kannustetaan ilmoittamaan mahdollisista direktiivin rikkomisista. Sääntelyn piiriin kuuluvilla yhtiöillä ja yhteisöillä on oltava käytössään tähän liittyvät asianmukaiset menettelyt työntekijöitään varten. Direktiivin edellyttämästä järjestelmästä ja siihen liittyvien henkilötietolain piiriin kuuluvien tietojen käsittelystä säädetään 1. lakiehdotuksen 150 §:ssä.

Tietosuojavaltuutettu on kiinnittänyt huomiota ehdotettuun sääntelyyn erityisesti niiltä osin kuin siinä rajoitetaan rekisteröidyn oikeutta saada tietoja rekisterissä olevista tiedoistaan ja toisaalta turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja. Talousvaliokunta esittää, että lakiehdotusta täsmennetään näiltä osin yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin kuvatulla tavalla. Valiokunnan esittämien muutosten lähtökohtana on ollut tarve ehdotettua selkeämmin turvata ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja ja toisaalta säätää tarkemmin niistä edellytyksistä, joiden nojalla yksittäisen henkilön tarkastusoikeutta voidaan rajata henkilötietolaissa mainittujen rajoitusperusteiden ohella. Valiokunta painottaa, ettei esityksessä ole tarkoitus edellä todettua laajemmin poiketa rekisteröidyn suojaa koskevista henkilötietolain 26—28 §:n säännöksistä.

Lisäksi tietosuojavaltuutettu on kiinnittänyt huomiota hallinnollisen seuraamuksen ja muun hallinnollisen toimenpiteen julkistamiseen. Esityksen (2. lakiehdotuksen 43 §) mukaisesti Finanssivalvonnan on julkistettava rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu sekä markkinaoikeu-

den määräämä seuraamusmaksu. Pääsäännön mukaisesti julkaisemisen tulee tapahtua viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Päätös ja sen kohteena olevan henkilöllisyys voivat näin tulla julkaistaviksi internetissä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Tietosuojavaltuutettu toteaa, että julkistamisessa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei tietoja voida hakukoneindeksoida.

Talousvaliokunta toteaa, että ehdotettu sääntely perustuu tietojen julkaisemisen osalta sijoitusrahastodirektiiviin (99 b artikla), minkä lisäksi sääntelyssä on pyritty yhdenmukaisuuteen vastaavien finanssialalla jo voimassa olevien määräysten kanssa. Sääntelyn tavoitteena on pyrkiä nopeasti ehkäisemään mahdollisiin väärinkäytöksiin liittyvien vahinkojen laajentuminen. Vaikka valiokunta pitää säännöstä näiltä osin perusteltuna, se ei poista tarvetta jatkoselvittää hakuihin liittyviä tietosuojakysymyksiä. Tarvetta korostaa se, että julkaistava tieto voi olla vielä vailla lainvoimaa. Valiokunta kehottaakin valtioneuvostoa selvittämään keinoja, joiden avulla hakuindeksointi voitaisiin välttää tai ainakin vaikeuttaa sitä.

Rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden tarkastaminen

Asian valiokuntakäsittelyn yhteydessä on esitetty, että sijoitusrahastolain 38 §, jossa säädetään rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden tarkastamisesta, kumotaan. Perusteluna on tuotu esille, että komissio on hyväksynyt 17.12.2015 delegoidun asetuksen[1], jonka 5 artikla sisältää päällekkäistä ja osin kansallisen säännöksen kanssa ristiriidassa olevaa sääntelyä.

Talousvaliokunta toteaa, että sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti (85 artikla) sijoitusrahaston arvonmääritystä koskevat säännöt ja näin myös kumottavaksi esitetty 38 § kuuluvat kansallisen sääntelyn alaan. Komission asetuksen voi tulkita näin kohdistuvan erityisesti sellaisten asianmukaisten prosessien luomiseen, jotka tukevat kansallisen sääntelyn mukaisesti suoritettua arvonmääritystä. Valiokunta ei tämän vuoksi pidä perusteltuna kumota ehdotettua säännöstä. Sen sijaan valiokunta pitää aiheellisena jatkoselvittää, onko voimassa oleva sääntely, joka velvoittaa tilintarkastajat tarkastamaan rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden vähintään kuusi kertaa vuodessa, tarkoituksenmukainen sääntelyn tavoitteiden saavuttamiseksi. Sääntelyn jatkokehittämiseen liittyviä kysymyksiä ovat esimerkiksi, voitaisiinko tarkastus toteuttaa normaaliolosuhteissa neljännesvuosittain ja markkinaolosuhteiden niin edellyttäessä tätä useammin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta

22 luvun 144 b §. Pykälässä luetellaan ne säännöt, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu.

1 komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täydentämiseksi säilytysyhteisön velvollisuuksien osalta; C (2015) 9160

Finanssialan sääntelyn yhdenmukaisuuden varmistamiseksi valiokunta on muuttanut pykälän 1 momentin 3 kohtaa siten, että se vastaa luottolaitostoiminnasta annetun lain (20 luvun 1 §) ja sijoituspalvelulain (15 luvun 2 kohta) seuraamusmaksua koskevia säännöksiä.

Valiokunta on täsmentänyt pykälän 2 momentin 2 ja 4 kohdan sääntelyä. Lainkohdista käy muutoksen myötä selkeämmin ilmi, että seuraamusmaksu voidaan määrätä vain tilanteissa, joissa toimiluvan myöntäminen väärien tai harhaanjohtavien tietojen perusteella on seurausta toimiluvan hakijan vastuupiirissä olevasta väärien tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta.

Lisäksi valiokunta täsmentää hallituksen esityksen yksityiskohtaisia perusteluja. Toisin kuin perusteluissa (s. 50) todetaan, pykälän 2 momentin 9 kohta ei perustu kansalliseen harkintaan vaan vastaa sijoitusrahastodirektiivin 99 a artiklan m alakohtaa.

22 luvun 150 §. Pykälässä säädetään rahastoyhtiön velvollisuudesta ottaa käyttöön menettelytavat rikkomusten ilmoittamista varten sekä ilmoitusmenettelyä koskevista vaatimuksista. Talousvaliokunta esittää, että pykälän 1 ja 3 momenttia täsmennetään siten, että lainkohdissa otetaan kattavammin huomioon henkilötietolain asettamat vaatimukset.

Pykälän 1 momentissa säädetään yhtiökohtaisesta ilmoitusmenettelyjärjestelmästä. Sen toiminnan kannalta on olennaista, että ilmoituksen tekijän henkilöllisyys voidaan suojata. Tähän liittyen talousvaliokunta esittää, että pykälän 1 momenttia muutetaan siten, että ilmoitusmenettelyn edellytetään sisältävän ohjeet, joilla ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja turvataan, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Pykälän 3 momentissa rajoitetaan rekisteröidyn tarkastusoikeutta omiin tietoihin. Talousvaliokunta esittää lainkohtaa täsmennettäväksi siten, että siinä nimenomaisesti säädetään tietojensaannin rajoittamisen perusteesta. Henkilötietolaissa säädettyjen rajoitusperusteiden (27 §) lisäksi rekisteröidyltä voidaan evätä tarkastusoikeus 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

Tietosuojavaltuutettu on kiinnittänyt huomiota siihen, etteivät tietosuojavaltuutetun toimiston nykyresurssit riitä uusien tehtävien vastaanottamiseen. Tämän vuoksi valiokunta esittää, että pykälän 3 momentissa oleva sääntely rekisteröidyn oikeudesta pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan rekisteröidyn tietojen lainmukaisuus korvataan informatiivisella viittauksella henkilötietolakiin. Henkilötietolain 28 §:ssä säädetään rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta ja mahdollisuudesta saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi. Henkilötietolain 39 §:ssä puolestaan säädetään tietosuojaviranomaisten tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Voimaantulo- ja siirtymäsäännöksen 4 momentissa esitetään, että rahastoesite tulee saattaa vastaamaan lain vaatimuksia viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2016. Euroopan Arvopaperiviranomaisen (European Securities and Markets Authority; ESMA) tulkintakannanottoihin viitaten (1.2.2016) valiokunta pitää perusteltuna muuttaa rahastoesitteen siirtymäaika vastaamaan avaintietoesitteen siirtymäaikaa. Muutoksen myötä kumpikin esite on saatettava vastaamaan lain vaatimuksia viimeistään lain voimaantulon jälkeen tapahtuvan esitteen seuraavan vuosittaisen päivityksen yhteydessä.

Lakiehdotuksessa esitetään uusien palkitsemissääntöjen siirtymäajaksi kuluvan vuoden elokuun loppua. Valiokunta toteaa, että palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan kutakin tilikautta silmälläpitäen ja kuluvan vuoden palkitsemisesta on jo päätetty. Jotta siirtymäsäännöksestä ei koituisi merkittävää ylimääräistä hallinnollista taakkaa, valiokunta esittää, että palkitsemisjärjestelmä on muutettava vastaamaan uutta sääntelyä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2016.

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

41 §. Seuraamusmaksun määrääminen. Pykälän 2 momentissa säädetään seikoista, jotka on otettava huomioon seuraamusmaksun määrää arvioitaessa. Säännös koskee kaikkien eri finanssisektorin lakien, kuten arvopaperimarkkinalain, nojalla määrättäviä seuraamusmaksuja. Esimerkiksi arvopaperimarkkinoilla ei välttämättä ole määriteltävissä lakiehdotuksessa edellytettyä "muille henkilöille" aiheutunutta vahinkoa. Tämän vuoksi valiokunta esittää säännöstä muutettavaksi siten, että se ottaa paremmin huomioon lainkohdan laajaan soveltamisalaan liittyvät tarpeet.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 3/2016 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.* ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sijoitusrahastolain (48/1999) 9 §:n 2 momentti ja 9 c §, sellaisena kuin niistä on 9 c § laissa 224/2004,

muutetaan 4 b §, 5 b §:n 1 momentti, 5 e §:n 1 momentti ja 2 momentin 1 kohta, 8 b §:n 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 9 a §:n 1 ja 2 momentti, 9 b, 9 d ja 11 §, 26 b §:n 4 momentti, 5 luku, 83 §:n 1 ja 3 momentti, 92 §:n 2 momentti, 93 §:n 2 momentin 1 kohta, 93 a §:n 1 momentti, 18 luvun otsikko, 137 §, 22 luvun otsikko, 144 b §, 145 §:n 1 momentti ja 147 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 b § laissa 928/2007, 5 b §:n 1 momentti, 5 e §:n 1 momentti, 9 a §:n 1 ja 2 momentti, 22 luvun otsikko ja 144 b § laissa 163/2014, 5 e §:n 2 momentin 1 kohta laissa 765/2012, 8 b §:n 2 momentin 1 kohta, 93 §:n 2 momentin 1 kohta ja 93 a §:n 1 momentti laissa 1490/2011, 9 b §, 26 b §:n 4 momentti ja 92 §: n 2 momentti laissa 224/2004, 9 d § laeissa 765/2012 ja 163/2014, 11 § laissa 626/2014 sekä 145 §:n 1 momentti laeissa 224/2004 ja 163/2014, sekä

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 224/2004, 351/2007, 1490/2011, 765/2012, 163/2014 ja 626/2014 uusi 5 a ja 5 b kohta, 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1490/2011, uusi 6 momentti, 5 §:n edelle uusi väliotsikko, 9 §:n edelle uusi väliotsikko, 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 224/2004, uusi 2 momentti, lakiin uusi 10 b §, lakiin siitä lailla 224/2004 kumotun 12 §:n tilalle uusi 12 §, lakiin uusi 4 b luku, lakiin siitä lailla 224/2004 kumotun 41 §:n 2 momentin 1 kohdan tilalle uusi 41 §:n 2 momentin 1 kohta, 96 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 224/2004, uusi 3 momentti jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, lakiin uusi 123 b §, lakiin siitä lailla 889/2008 kumotun 150 §:n tilalle uusi 150 § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 22 a luku seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

5 a) *johdolla* rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön hallitusta, hallintoneuvostoa ja toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat niiden toimintaa;

5 b) *toimivallajohdolla* rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat niiden toimintaa;

— —

2 a §

— —

EU:n vakavaraisuusasetuksella tarkoitetaan tässä laissa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 575/2013.

4 b §

Ulkoistamisella tarkoitetaan tässä laissa rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa rahastoyhtiölle tai säilytysyhteisölle toiminnon tai palvelun, jonka rahastoyhtiö tai säilytysyhteisö olisi muuten itse suorittanut.

Rahastoyhtiön toimiluvan myöntäminen

5 §

— —

5 b §

Rahastoyhtiön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että yhtiön omistajat täyttävät 5 f §:ssä ja sen johto 5 e §:ssä

säädetyt vaatimukset ja yhtiön liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto ja riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa säädetyt vaatimukset. Edellytyksenä on lisäksi, että selvityksen perusteella ei voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

— —

5 e §

Rahastoyhtiötä on johdettava ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Rahastoyhtiön johtoon kuuluvien on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Sellaisen rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön johtoon kuuluvaksi; tai

— —

8 b §

— —

Vaikuttavassa asemassa olevalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) rahastoyhtiön johtoon kuuluvaa sekä työntekijää ja muuta luonnollista henkilöä, jonka tarjoamat palvelut ovat rahastoyhtiön valvonnassa tai joka osallistuu rahastoyhtiön harjoittamaan sijoitusrahastotoimintaan;

— —

Säilytysyhteisön toimiluvan myöntäminen ja merkittävien omistajien luotettavuus

9 §

— —

9 a §

Säilytysyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että yhtiön omistajat täyttävät 9 e §:ssä ja sen johto 9 d §:ssä säädetyt vaatimukset ja yhtiö täyttää pääomalle 10 §:ssä ja yhteisön toiminnalle 10 b §:ssä ja 31 g §:ssä säädetyt vaatimukset. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi,

että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle yhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin Finanssivalvonnasta annettua lakia.

— —

9 b §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava säilytysyhteisön toimilupa rekisteröitäväksi. Perustettavalle säilytysyhteisölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

9 d §

Säilytysyhteisöä on johdettava ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Säilytysyhteisön johtoon kuuluvien on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksella kokonaisuutena sekä toimitusjohtajalla ja muulla toimivaan johtoon kuuluvalla on oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan ja siihen liittyvien merkittävien riskien tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön johtoon kuuluvaksi; tai

2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitetulla aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Säilytysyhteisön on ilmoitettava johtoon kuuluvia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

10 §

— —

Säilytysyhteisöön sovelletaan pääoman riittävyyttä koskevia vaatimuksia, jotka vastaavat vähintään EU:n vakavaraisuusasetuksen 315 tai 317 artiklan mukaisesti valitun menetelmän perusteella laskettavia vaatimuksia. Säilytysyhteisöllä on jatkuvasti oltava omia varoja vähintään 1 momentissa säädetty määrä.

10 b §

Säilytysyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää säilytysyhteisön tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia Suomen Pankki tai luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos.

Säilytysyhteisönä voi lisäksi toimia luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen ETA-luottolaitos:

1) jolla on sivuliike Suomessa;

2) joka täyttää 10 §:ssä säädetyt pääomavaatimukset;

3) joka on kotivaltiossaan oikeutettu harjoittamaan sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua säilytysyhteisötoimintaa.

12 §

Sijoitusrahaston säilytysyhteisönä voi toimia vain 9 §:ssä tarkoitettu säilytysyhteisö tai 11 §:ssä tarkoitettu yhteisö.

Yhtiö ei saa toimia sekä rahastoyhtiönä että säilytysyhteisönä.

26 b §

— —

Siltä osin kuin on kysymys sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvistä tehtävistä ja säilytysyhteisön 31 a §:ssä tarkoitetuista tehtävistä, rahastoyhtiöllä tai sen asiamiehellä ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston säilytysyhteisöllä ei saa olla palveluksessaan samoja henkilöitä

— —

4 b luku

Palkitseminen

Palkitsemisjärjestelmää koskevat vaatimukset

30 d §

Rahastoyhtiöllä on oltava sen palkka- ja palkkiopolitiikan sekä palkka- ja palkkiokäytännöt kattava palkitsemisjärjestelmä, jonka on täytettävä tässä laissa säädetyt vaatimukset rahastoyhtiön koko ja sisäinen organisaatio sekä sen liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus huomioon ottaen.

Palkitsemisjärjestelmän tulee olla sopusoinnussa rahastoyhtiön hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä. Palkitsemisjärjestelmä ei saa kannustaa sellaiseen riskinottoon, joka on ristiriidassa rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjen tai riskiprofiilin kanssa tai on vastoin rahastoyhtiön velvollisuutta toimia sijoitusrahaston edun mukaisesti. Palkitsemisjär-

jestelmän on oltava sopusoinnussa rahastoyhtiön ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston ja sijoittajan liiketoimintastrategian, sijoitustoiminnan tavoitteiden, arvojen ja etujen kanssa. Palkitsemisjärjestelmässä on lisäksi oltava toimenpiteet eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

30 e §

Rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmää on sovellettava sellaisiin rahastoyhtiön henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston riskiprofiiliin. Näitä ovat:

1) toimiva johto;
2) riskinottoa edellyttävissä tehtävissä toimivat;
3) rahastoyhtiön sisäisessä valvontatoiminnossa toimivat;
4) sellaiset henkilöstön jäsenet, joiden saama kokonaispalkka tai -palkkio ei poikkea merkittävästi 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöstöryhmään kuuluvan palkan tai palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmän piiriin on kuuluttava kaikki rahastoyhtiön maksamat korvaukset, joihin kuuluvat palkat, palkkiot ja harkinnanvaraiset eläke-etuudet, niiden kiinteät ja muuttuvat osat, tulosperusteiset palkkiot ja sijoitusrahastosta maksetut korvaukset sekä rahasto-osuuksien siirrot.

Palkitsemisjärjestelmän hyväksyminen ja palkitsemisvaliokunta

30 f §

Rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmä ja siihen sisältyvät yleiset periaatteet. Hallituksen on valvottava yleisten periaatteiden noudattamista ja tarkistettava ne vähintään kerran vuodessa. Hallituksen jäsenellä, joka osallistuu edellä tarkoitettuihin tehtäviin, on oltava riskienhallintaa sekä palkkoja ja palkkioita koskevaa asiantuntemusta eikä hän saa kuulua rahastoyhtiön toimivaan johtoon.

Rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmän ja siihen sisältyvien periaatteiden noudattamisesta on tehtävä riippumaton sisäinen arviointi vähintään kerran vuodessa.

30 g §

Rahastoyhtiöllä, joka on merkittävä kokonsa tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston koon, hallinnollisen rakenteensa sekä toimintansa laadun, laajuuden ja monimuotoisuuden takia, on oltava rahastoyhtiön hallituksen nimeämä palkitsemisvaliokunta. Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on arvioida palkka- ja palkkiopolitiikkaa sekä palkka- ja palkkiokäytäntöjä sekä riskienhallintaa varten luotuja kannustimia ja avustaa rahastoyhtiön hallitusta sellaisten palkitsemisjärjestelmää koskevien päätösten valmistelussa, jotka vaikuttavat rahastoyhtiön ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston riskeihin ja riskienhallintaan. Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on valvoa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tehtäviä hoitavien vastuullisessa asemassa olevien henkilöiden palkkoja ja palkkioita.

Palkitsemisvaliokunta on muodostettava siten, että se voi pätevästi ja riippumattomasti suorittaa tehtävänsä. Palkitsemisvaliokunnan on tehtävää hoitaessaan otettava huomioon sijoittajien ja rahastoyhtiön muiden sidosryhmien pitkän aikavälin edut ja yleinen etu.

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajan ja jäsenten on oltava hallituksen jäseniä, jotka eivät saa kuulua rahastoyhtiön toimivaan johtoon. Jos hallituksen jäseninä on henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetussa laissa (725/1990) tarkoitettuja henkilöstön edustajia, vähintään yksi heistä on nimettävä palkitsemisvaliokunnan jäseneksi.

Palkan ja palkkioiden määräytymistä koskevat periaatteet

30 h §

Rahastoyhtiön on noudatettava palkan ja palkkion määräytymisessä seuraavia periaatteita:

1) rahastoyhtiössä valvontatehtävään osallistuvan henkilön palkan tai palkkion tulee määräytyä henkilön tehtäviin liittyvien tavoitteiden saavuttamisen perusteella riippumatta henkilön valvoman liiketoimintayksikön tuloksesta;

2) jos palkka ja palkkiot ovat tulosperusteisia, palkan ja palkkioiden kokonaismäärän tulee perustua kokonaisarvioon henkilön ja asianomaisen liiketoimintayksikön tai sijoitusrahaston tuloksesta ja viimeksi mainittujen riskeistä sekä rahastoyhtiön tuloksesta ottaen huomioon sekä taloudelliset että muut perusteet;

3) tuloksen arviointi on toteutettava osana rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajille suositellun rahasto-osuuksien hallussapitoajan mukaista monivuotista kehystä sen varmistamiseksi, että arviointi perustuu sijoitusrahaston pidemmän aikavälin tulokseen ja sijoitusriskeihin ja että palkan ja palkkioiden tulosperusteisten osien suoritus jakautuu samalle ajanjaksolle;

4) palkan ja palkkioiden taattu muuttuva osa voidaan maksaa vain uuden henkilöstön palkkaamisen yhteydessä ja ainoastaan palvelussuhteen ensimmäisenä vuonna;

5) palkan ja palkkioiden kiinteät ja muuttuvat osat on tasapainotettava keskenään siten, että riittävän suuri osuus palkan ja palkkioiden kokonaismäärästä säilytetään kiinteänä sen varmistamiseksi, että noudatetaan joustavaa palkan ja palkkioiden muuttuvien osien politiikkaa ja että muuttuva osa voidaan myös jättää maksamatta;

6) sopimuksen ennenaikaiseen päättymiseen liittyvät maksut perustuvat pitkän aikavälin tulokseen eivätkä maksamisperusteet saa johtaa epäonnistuneen suorituksen palkitsemiseen;

7) palkan tai palkkion muuttuvien osien laskemisessa on otettava huomioon arviointihetkellä tiedossa olevat riskit.

Palkan ja palkkioiden muuttuvien osien maksaminen

30 i §

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava, että merkittävä osa palkan ja palkkioiden muuttuvista osista, kuitenkin aina vähintään 50 prosenttia, on maksettava asianomaisen sijoitusrahaston rahasto-osuuksina tai sellaisina vastaavina muina rahoitusvälineinä, jotka toimivat yhtä tehokkaina kannustimina kuin rahasto-osuudet. Edellä tarkoitettua osaa palkan ja palkkioiden muuttuvista osista ei saa maksaa käteissuorituksena. Jos asianomaisen sijoitusrahaston varat ovat alle 50 prosenttia rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen kokonaisvaroista, 50 prosentin vähimmäismäärää palkan ja palkkioiden muuttuvista osista ei sovelleta.

30 j §

Merkittävä osa, kuitenkin vähintään 40 prosenttia palkan ja palkkioiden muuttuvan osan maksamisesta on lykättävä ajanjaksolle, jonka pituus on määriteltävä ottaen huomioon asianomaisen sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille suositeltu rahasto-osuuksien hallussapitoaika ja sijoitusrahaston riskien luonne. Ajanjakson on oltava vähintään kolme vuotta. Jos palkan ja palkkioiden muuttuva osa on erityisen suuri, vähintään 60 prosenttia muuttuvan osan maksamisesta on lykättävä maksettavaksi myöhemmin.

Palkan ja palkkioiden muuttuva osa ja siihen sisältyvä osuus, jonka maksamista on lykätty, voidaan maksaa vain, jos se on rahastoyhtiön taloudellinen kokonaistilanne huomioon ottaen kestävää ja asianomaisen liiketoimintayksikön, sijoitusrahaston ja henkilön tulos huomioon ottaen perusteltua.

Palkan ja palkkioiden muuttuvan osan kokonaismäärää on vähennettävä huomattavasti, jos rahastoyhtiön tai sijoitusrahaston taloudellinen tulos heikkenee tai on tappiollinen, ottaen huomioon sekä nykyinen korvaus että aikaisemmin ansaittujen palkkioiden vähennykset.

Eläke-etuudet ja rahastoyhtiön menettelyt

30 k §

Rahastoyhtiön maksamien harkinnanvaraisten eläke-etuuksien on oltava sopusoinnussa rahastoyhtiön ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen liiketoimintastrategian, tavoitteiden, arvojen ja pitkän aikavälin etujen kanssa.

Jos työntekijän palvelussuhde rahastoyhtiöön lakkaa ennen eläkkeelle jäämistä, rahastoyhtiön on lykättävä harkinnanvaraisen eläke-etuuden suorittamista ja pidettävä se hallussaan viiden vuoden ajan 30 i §:ssä tarkoitettuina rahoitusvälineinä. Kun työntekijä jää eläkkeelle, harkinnanvaraiset eläke-etuudet on maksettava hänelle edellä tarkoitettuina rahoitusvälineinä viiden vuoden kuluttua eläkkeelle jäämisestä.

30 l §

Rahastoyhtiö ei saa maksaa palkan tai palkkion muuttuvaa osaa tavalla, joka vaikutuksiltaan rinnastuu tämän lain vastaisen menettelyn vaikutuksiin.

Rahastoyhtiön on vaadittava 30 e §:n 1 momentissa tarkoitettuun henkilöstöryhmään kuuluvaa sitoutumaan siihen, ettei tämä käytä rahoitusvälineitä tai vakuuttamista suojautuakseen palkitsemisjärjestelmään liittyvältä henkilökohtaiselta riskiltä.

5 luku

Säilytysyhteisön tehtävät, tehtävien ulkoistamisen edellytykset ja toiminta

Säilytysyhteisön tehtävät

31 §

Sijoitusrahaston varat on säilytettävä yhdessä säilytysyhteisössä.

Sijoitusrahaston varat on pidettävä erillään säilytysyhteisön omaisuudesta ja muiden asiakkaiden ja sijoitusrahastojen varoista sekä säilytettävä luotettavalla tavalla. Sijoitusrahaston varoja ei saa ulosmitata säilytysyhteisön velasta.

Säilytysyhteisön on hoidettava tehtävänsä huolellisesti, itsenäisesti ja asiantuntevasti sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien eduksi.

31 a §

Säilytysyhteisön tehtävänä on:

1) varmistaa, että sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskuissa ja lunastuksissa noudatetaan tätä lakia ja sijoitusrahaston sääntöjä;

2) varmistaa, että sijoitusrahaston rahasto-osuuksien arvo lasketaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaisesti;

3) noudattaa rahastoyhtiön antamia toimeksiantoja, jolleivät ne ole tämän lain tai rahastoyhtiön toimintaa koskevan muun lain tai sijoitusrahaston sääntöjen vastaisia;

4) varmistaa, että sijoitusrahaston varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan sijoitusrahastolle yleisesti käytössä olevassa määräajassa;

5) varmistaa, että sijoitusrahaston tuotot käytetään tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaisesti.

Säilytysyhteisön on varmistettava, että sijoitusrahaston kassavirtaa seurataan asianmukaisesti ja että rahasto-osuuksien merkitsemisen yhteydessä sijoittajien suorittamat tai näiden lukuun suoritetut maksut on vastaanotettu ja sijoitusrahaston käteisvarat kirjattu käteistilille:

1) joka on avattu sijoitusrahaston tai sitä hallinnoivan rahastoyhtiön tai sijoitusrahaston lukuun toimivan säilytysyhteisön nimissä;

2) joka on avattu sijoituspalvelulain 9 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa keskuspankissa, talletuspankissa tai muussa valtiossa toimiluvan saaneessa talletusten vastaanottamiseen oikeutetussa luottolaitoksessa; ja

3) jota ylläpidetään sijoituspalvelulain 9 luvun 1 §:ssä ja 3 §:n 2—4 momentissa säädettyjen periaatteiden ja 5 §:ssä tarkoitettujen määräysten mukaisesti.

Jos 2 momentissa tarkoitettu käteistili avataan sijoitusrahaston säilytysyhteisön nimissä, tälle tilille ei saa kirjata 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön käteisvaroja eikä säilytysyhteisön omia käteisvaroja.

31 b §

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvat rahoitusvälineet on annettava säilytysyhteisön säilytettäväksi, jolloin säilytysyhteisön on säilytettävä:

1) kaikki sellaiset rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon avatulle rahoitusvälinetilille; ja

2) kaikki rahoitusvälineet, jotka voidaan toimittaa fyysisesti säilytysyhteisölle.

Säilytysyhteisön on kirjattava 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut rahoitusvälineet rahoitusvälinetilille sijoitusrahaston tai sitä hallinnoivan rahastoyhtiön nimiin sijoituspalvelulain 9 luvun 1 §:ssä ja 2 §:n 3 momentissa säädettyjen periaatteiden ja 5 §:ssä tarkoitettujen määräysten mukaisesti siten, että niiden voidaan koska tahansa todeta kuuluvan kyseiselle sijoitusrahastolle tämän lain mukaisesti.

Säilytysyhteisön on säilytettävä sijoitusrahaston muut kuin 1 momentissa tarkoitetut varat siten, että varojen kuuluminen sijoitusrahastolle voidaan todentaa rahastoyhtiön toimittamien tietojen tai muun ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on jatkuvasti ylläpidettävä näitä varoja koskevia tietoja.

Säilytysyhteisön on toimitettava rahastoyhtiölle säännöllisesti luettelo tässä pykälässä tarkoitetuista sijoitusrahaston varoista.

31 c §

Säilytysyhteisö ei saa käyttää säilytettävänä olevia 31 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja varoja uudelleen omaan tai kolmannen osapuolen lukuun. Uudelleenkäyttökielto koskee kaikkia säilytettävänä olevia varoja koskevia liiketoimia.

Säilytysyhteisön säilytettävänä olevia varoja voidaan käyttää uudelleen sijoitusrahaston lukuun, jos:

1) säilytysyhteisö noudattaa sijoitusrahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön ohjeita;
2) uudelleenkäyttö on sijoitusrahaston ja sen osuudenomistajien etujen mukaista; ja
3) liiketoimi on suojattu omistusoikeuden siirtävän järjestelyn yhteydessä sijoitusrahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön vastaanottamilla riittävillä ja likvideillä vakuuksilla.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun vakuuden markkina-arvon on oltava vähintään uudelleenkäytettävien varojen markkina-arvo preemiolla korotettuna.

Ulkoistamisen edellytykset

31 d §

Säilytysyhteisö ei saa ulkoistaa kolmannelle osapuolelle 31 a §:ssä tarkoitettuja valvontatehtäviä.

Säilytysyhteisö saa ulkoistaa kolmannelle osapuolelle 31 b §:ssä tarkoitetun rahoitusvälineiden ja muiden varojen säilyttämisen vain, jos:
1) ulkoistamiselle on olemassa objektiivinen peruste;
2) ulkoistamista ei tehdä tässä laissa säädettyjen vaatimusten välttämiseksi;
3) säilytysyhteisö valitsee huolellisesti kolmannen osapuolen, jolle se aikoo ulkoistaa toiminnon;
4) säilytysyhteisö valvoo kolmatta osapuolta, jolle se on ulkoistanut säilyttämisen, ja arvioi säännöllisesti sen toimintaa.

Mitä 31 c §:ssä säädetään, sovelletaan myös 2 momentissa tarkoitettuun kolmanteen osapuoleen.

Kolmas osapuoli, jolle säilytysyhteisö on ulkoistanut 2 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden ja muiden varojen säilyttämisen, voi siirtää säilyttämisen edelleen 2 ja 3 momentissa ja 31 e §:ssä säädetyin edellytyksin.

31 e §

Kolmannen osapuolen, jolle säilytysyhteisö ulkoistaa 31 b §:ssä tarkoitettujen varojen säilyttämisen, on täytettävä seuraavat vaatimukset:
1) kolmannella osapuolella on rakenteet ja asiantuntemus, jotka ovat riittävät ja oikeasuhteiset sille uskottujen sijoitusrahaston varojen luonne ja monimuotoisuus huomioon ottaen;
2) 31 b §:n 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden osalta:
a) kolmas osapuoli on toiminnan vakautta koskevan sääntelyn ja valvonnan alainen ja sille on säädetty vähimmäispääomavaatimus;
b) kolmannelle osapuolelle tehdään määräajoin ulkopuolinen tarkastus, jolla varmistetaan, että rahoitusvälineet ovat sen hallussa;
3) kolmas osapuoli pitää säilytysyhteisön asiakkaiden varat erillään omista varoistaan ja säilytysyhteisön varoista siten, että niiden voidaan koska tahansa todeta kuuluvan tietyn säilytysyhteisön asiakkaille;
4) kolmas osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kolmannen osapuolen maksukyvyttömyystapauksessa sen säilyttämät sijoitusrahaston varat eivät ole jaettavissa kolmannen osapuolen velkojille tai realisoitavissa näiden hyväksi;
5) kolmas osapuoli noudattaa 31 §:n 1 momentissa, 31 b §:n 1—3 momentissa, 31 c §:ssä ja 33 §:n 1 momentissa säädettyjä velvollisuuksia ja kieltoja.

31 f §

Säilytysyhteisö saa ulkoistaa rahoitusvälineiden säilyttämisen myös sellaiselle kolmannessa maassa toimivalle paikalliselle yhteisölle, joka ei täytä 31 e §:n 2 kohdan a alakohdassa säädettyjä vaatimuksia, jos kolmannen maan lainsäädännössä edellytetään, että paikallisen yhteisön tulee säilyttää rahoitusvälineitä eikä yksikään paikallinen yhteisö täytä säädettyjä vaatimuksia. Säilyttämisen ulkoistaminen on sallittua vain siinä laajuudessa kuin kolmannen maan lainsäädäntö sitä edellyttää ja vain niin kauan kuin ulkoistamista koskevia vaatimuksia täyttäviä paikallisia yhteisöjä ei ole. Lisäksi edellytyksenä on, että:

1) rahasto-osuudenomistajille on ennen sijoituksen tekemistä ilmoitettu:

a) mahdollisuudesta säilyttämisen ulkoistamiseen kolmannen maan lainsäädännössä olevien rajoitusten vuoksi;

b) tilanteista, joissa säilyttämisen ulkoistaminen on perusteltua;

c) säilyttämisen ulkoistamiseen liittyvistä riskeistä; ja

2) sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö on määrännyt säilytysyhteisön ulkoistamaan rahoitusvälineiden säilyttämisen paikalliselle yhteisölle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yhteisö voi siirtää edelleen sille 1 momentin mukaisesti ulkoistetun säilyttämisen mainitussa momentissa säädetyin edellytyksin.

Säilytysyhteisön toiminnan järjestäminen

31 g §

Säilytysyhteisön toiminta on järjestettävä luotettavalla tavalla. Säilytysyhteisön on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus sekä toimintansa jatkuvuus ja säännönmukaisuus kaikissa tilanteissa.

Säilytysyhteisöllä on oltava rahoitusvälineiden säilyttämiseen rahoitusvälinetileillä tarvittava kirjanpitojärjestelmä, toimintansa asianmukaiseen harjoittamiseen tarvittavat hallintomenettelyt, sisäiset valvontamekanismit ja riskinarviointimenettelyt sekä valvonta ja -turvajärjestelyt tiedonkäsittelyjärjestelmiä varten.

Säilytysyhteisön on toteutettava sellaiset organisaatio- ja hallintojärjestelyt, joiden avulla voidaan toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Säilytysyhteisön on eturistiriitatilanteiden syntyessä varmistettava, että sen asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti.

Säilytysyhteisön on huolehdittava sen suorittamia palveluja, toimintoja ja liiketoimia koskevien tietojen ylläpitämisestä siten, että Finanssivalvonta saa pyynnöstä säilytysyhteisöltä tässä laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi tarpeelliset tiedot.

31 h §

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa toimintaa, jossa voi syntyä eturistiriitatilanteita sen ja sijoitusrahaston, sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien tai sijoitusrahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön välillä. Edellä tarkoitettua toimintaa saa harjoittaa sen estämättä, mitä 26 b §:n 3 momentissa säädetään, jos säilytystehtävien hoitaminen on toiminnallisesti ja hierarkkisesti erotettu säilytysyhteisön muista tehtävistä, mahdolliset eturistiriitatilanteet pyritään välttämään ja eturistiriitatilanteiden syntyessä niistä ilmoitetaan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille.

32 §

Jos säilytysyhteisö päättää olla noudattamatta rahastoyhtiön toimeksiantoa tai se havaitsee rahastoyhtiön 31 a §:n 1 momentin mukaisessa toiminnassa muutoin huomautettavaa, eikä yhtiö peruuta päätöstään tai muuta toimintatapaansa, säilytysyhteisön on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle.

33 §

Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön on sovittava kirjallisesti yksittäisen sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä. Sopimuksen tulee sisältää määräykset osapuolten välisestä tietojenvaihdosta ja säilytysyhteisön vaihtamisesta.

Rahastoyhtiön on toimitettava hallinnoimaansa sijoitusrahastoa koskeva 1 momentissa tarkoitettu sopimus ja siihen tehdyt muutokset välittömästi Finanssivalvonnalle tiedoksi.

Rahastoyhtiön on pyydettäessä esitettävä rahasto-osuudenomistajalle tai sellaiseksi aikovalle 1 momentissa tarkoitettu sopimus tai sen jäljennös.

34 §

Jos säilytysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, säilytysyhteisön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun säilytysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

34 a §

Jos säilytysyhteisö osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen todistuksen kohteena olevan luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä taikka tämän lain 11 §:n 2 momenttia. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Toiseen valtioon rekisteröity vastaanottava yhtiö voi sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa säilytysyhteisön toimintaa Suomessa 11 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin.

34 b §

Säilytysyhteisön on huolehdittava siitä, että Finanssivalvonta saa pyynnöstä säilytysyhteisöltä kaikki sellaiset sijoitusrahastoa ja sitä hallinnoivaa rahastoyhtiötä koskevat valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, jotka säilytysyhteisö on saanut tehtäviään hoitaessaan.

Jos sijoitusrahastoa hallinnoi ulkomainen ETA- rahastoyhtiö, Finanssivalvonnan on toimitettava viipymättä 1 momentin nojalla saamansa tiedot ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toimivaltaiselle viranomaiselle.

41 §

— —

Sijoitusrahaston säännöissä on lisäksi mainittava, jos sijoitusrahaston toiminnassa on tarkoitus soveltaa lain sallimaa mahdollisuutta:

1) ottaa sijoitusrahaston lukuun väliaikaiseen tarkoitukseen sijoitusrahastotoimintaa varten luottoa;

— —

83 §

Rahastoyhtiö saa ottaa sijoitusrahaston lukuun väliaikaiseen tarkoitukseen sijoitusrahastotoimintaa varten luottoa määrän, joka vastaa enintään yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston arvosta. Sijoitusrahastoon saadaan hankkia ulkomaista valuuttaa luotonvälityksen avulla.

— —

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä luotonotosta ja sijoitusrahaston varojen käyttämisestä luoton vakuutena.

92 §

— —

Rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja sen muista ominaisuuksista, sijoitusrahastoa hallinnoivasta rahastoyhtiöstä, sekä sijoitusrahaston käyttämästä säilytysyhteisöstä, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä. Lisäksi rahastoesitteessä on oltava:

1) yksityiskohtaiset, ajan tasalla olevat tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta, joihin kuuluvat kuvaus palkkojen ja palkkioiden sekä etuuksien laskemisesta ja niiden myöntämisestä vastaavien henkilöiden tiedot sekä, jos yhtiössä on palkitsemisvaliokunta, tiedot sen kokoonpanosta; tai

2) yhteenveto rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta ja ilmoitus siitä, että 1 kohdassa tarkoitetut yksityiskohtaiset tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta ovat saatavilla rahastoyhtiön internetsivuilla, tieto internetsivujen osoitteesta sekä ilmoitus siitä, että rahastoesite toimitetaan sijoittajalle kirjallisena ja veloituksetta tämän pyynnöstä.

— —

93 §

— —

Avaintietoesitteessä on oltava sijoittajan ymmärrettävissä ilman muita asiakirjoja:

1) sijoitusrahaston ja Finanssivalvonnan tunnistetiedot;

— —

93 a §

Avaintietoesitteessä on kerrottava, mistä ja miten voi saada rahastoesitteen, vuosikertomuksen, puolivuotiskatsauksen ja muita rahastoa koskevia lisätietoja sekä millä kielillä asiakirjat tai tiedot ovat saatavissa. Avaintietoesitteessä on oltava ilmoitus siitä, että 92 §:n 2 momentin 1 kohtaa vastaavat tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta ovat saatavilla rahastoyhtiön internetsivuilla, tieto internetsivujen osoitteesta ja ilmoitus siitä, että rahastoesite toimitetaan sijoittajalle kirjallisena ja veloituksetta tämän pyynnöstä.

— —

96 §

— —

Vuosikertomukseen on lisäksi sisällytettävä:

1) rahastoyhtiön henkilöstölleen maksamien palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä tilikauden aikana eriteltynä kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan, edunsaajien määrä sekä sijoitusrahastosta suoraan maksetut määrät ja niihin kuuluvat tulosperusteiset palkkiot;

2) palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä jaoteltuna 30 e §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilöstöryhmien tai muiden työntekijäryhmien mukaan;

3) kuvaus siitä, miten palkat ja palkkiot sekä etuudet on laskettu;

4) 30 f §:ssä tarkoitettujen tarkistusten tulokset ja ilmenneet sääntöjenvastaisuudet;

5) olennaiset muutokset hyväksyttyyn palkka- ja palkkiopolitiikkaan.

— —

18 luku

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen, rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen sekä asiakasvalitusten käsittely

123 b §

Rahastoyhtiöllä ja ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä, joka hallinnoi sijoitusrahastoa Suomessa, on oltava tehokkaat menettelytavat muiden kuin ammattimaisten sijoittajien tekemien sijoitusrahastotoimintaa koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Rahastoyhtiön tulee säilyttää tiedot asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä viisi vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yhtiön on varmistettava, että sen asiakkaana olevat muut kuin ammattimaiset sijoittajat voivat saattaa sijoitusrahastotoimintaa koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, asiantunteva, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetun toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä edellä tarkoitetun yhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut 2 momentin säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

137 §

Säilytysyhteisö vastaa rahastoyhtiölle ja sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille 31 b §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti säilytysyhteisön ja sellaisen kolmannen osapuolen, jolle rahoitusvälineiden säilyttäminen on ulkoistettu, säilytettävänä olevien rahoitusvälineiden menetyksestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu rahoitusväline menetetään, säilytysyhteisön on palautettava viipymättä samanlajinen rahoitusväline tai menetetyn rahoitusvälineen arvoa vastaava rahamäärä rahastoyhtiön hallinnoimalle sijoitusrahastolle. Säilytysyhteisö ei ole vastuussa menetyksestä, jos se voi osoittaa, että menetys on seurausta ulkopuolisesta tapahtumasta, johon se ei ole kohtuudella voinut vaikuttaa, ja jonka seuraukset eivät olisi olleet vältettävissä kaikista kohtuullisiksi katsottavista toimista huolimatta.

Säilytysyhteisö vastaa rahastoyhtiölle ja sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta tappiosta vain, jos se aiheutuu siitä, että säilytysyhteisö on tahallaan tai huolimattomuudesta jättänyt velvoitteensa täyttämättä.

Edellä 31 d §:n 2—4 momentissa ja 31 e ja 31 f §:ssä tarkoitettu tehtävien ulkoistaminen tai niiden edelleen siirtäminen ei vaikuta säilytysyhteisön vastuuseen. Tätä vastuuta ei voida poistaa tai rajoittaa sopimuksella.

Rahasto-osuudenomistajalla on oikeus vaatia korvausta säilytysyhteisöltä joko suoraan tai rahastoyhtiön välityksellä.

22 luku

Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen

144 b §

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:ssä säädetty seuraamusmaksu, ovat tämän lain:

1) 7 §:n 2 momentin säännös nimityksen ”rahastoyhtiö” tai ”rahasto-osakeyhtiö” käytöstä toiminimessä tai muuten toimintaa osoittamaan;

2) 30 §:n säännös rahastoyhtiötä koskevasta kiellosta omistaa toisen rahastoyhtiön osakkeita tai hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia;

3) 30 a §:n säännökset rahastoyhtiön riskien hallinnasta ja 30 b §:n säännökset maksuvalmiutta koskevasta vaatimuksesta;

4) 42 §:n 1 momentin säännös velvollisuudesta käyttää nimitystä ”sijoitusrahasto”;

5) 42 §:n 3 momentin säännös velvollisuudesta käyttää nimitystä ”erikoissijoitusrahasto”;

6) 45 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskusta, 47 §:n 3 momentin säännös sijoitusrahaston sääntöihin sisällytettävistä tiedoista, 49 §:n säännökset rahasto-osuuden lunastamisesta ja 52 §:n 1 momentin säännös rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämistä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta;

7) 74 §:n 1 momentin säännökset äänivallasta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n 3—5 momentin mukainen seuraamusmaksu, ovat tämän lain:

1) 3 §:n 1 momentin säännös sijoitusrahastotoiminnan ja säilytysyhteisötoiminnan harjoittamisesta, jos toimintaa harjoitetaan ilman toimilupaa;

2) 5 a §:n 1 momentin ja 5 b §:n 1 momentin säännökset rahastoyhtiön toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärien tai harhaanjohtavien tietojen perusteella, sekä 6 §:n säännökset rahastoyhtiön pääomasta ja 10 §:n säännökset säilytysyhteisön pääomavaatimuksista;

3) 8 a §:n säännökset rahastoyhtiön toiminnan järjestämisestä, 8 b §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista ja 8 c §:n säännökset liiketoimista säilytettävistä tiedoista;

4) 9 §:n 1 momentin ja 9 a §:n 1 momentin säännökset säilytysyhteisön toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärien tai harhaanjohtavien tietojen perusteella;

5) 16 §:n 1—4 ja 6—8 momentin säännökset velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön osakkeiden hankkimisesta, omistusosuuden lisäämisestä ja hankitun omistusosuuden luovuttamisesta ja vähentämisestä;

6) 16 §:n 5 ja 8 momentin säännökset rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön ja niiden omistusyhteisöjen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset ja vähintään kerran vuodessa omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet;

7) 24 §:n 1 momentin ja 43 §:n 1 momentin säännökset kiellosta aloittaa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinointi ja varojen vastaanottaminen ennen sijoitusrahaston sääntöjen vahvistamista ja 18 c §:n 1 momentin säännös ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön Suomeen perustettavan sijoitusrahaston luvanvaraisuudesta sekä 25 §:n 2 momentin säännös sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä erillään rahastoyhtiön omaisuudesta;

8) 26 §:n säännökset sijoitusrahastotoiminnassa noudatettavasta huolellisuudesta ja toimimisesta sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien etujen mukaisesti ja velvollisuudesta kohdella rahasto-osuudenomistajia yhdenvertaisesti sekä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;

9) 26 a §:n 2—7 momentin ja 26 b §:n säännökset rahastoyhtiön velvollisuuksista, kun liiketoimintaa harjoitetaan asiamiehen välityksellä tai liiketoiminnan kannalta merkittävä toiminto ulkoistetaan;

10) 28 §:n, 69 §:n 1 momentin, 70, 71, 71 a, 72, 73, 73 a ja 74 §:n, 75 §:n 1 ja 2 momentin, 76–80 §:n, 80 a §:n, 81, 82 ja 86 §:n säännökset sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta, jos säännösten rikkominen tai laiminlyönti on toistuvaa;

11) 31 a—31 c §:n säännökset säilytysyhteisön velvollisuuksista ja 31 d §:n säännös tehtävien ulkoistamisesta;

12) 80 b §:n säännökset riskienhallintamenetelmistä ja menettelyistä vakioimattomien johdannaissopimusten arvon määrittämiseksi ja johdannaissopimuksia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta;

13) 40, 89, 92, 93, 93 a, 94, 96–98, 98 a—98 c ja 137 a §:n säännökset markkinointia ja sijoittajille annettavia tietoja koskevista velvollisuuksista, jos säännösten laiminlyönti on toistuvaa;

14) 127 §:n 1, 4 ja 6 momentin säännökset rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle, jos se aikoo markkinoida Suomessa hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa;

15) 150 §:n 1 ja 5 momentin säännökset rikkomusten ilmoittamista koskevista menettelytavoista.

Edellä säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 2—4, 8, 10 ja 12—15 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset, sijoitusrahastodirektiivin perusteel-

la annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen säännökset.

145 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) harjoittaa sijoitusrahasto- tai säilytysyhteisötoimintaa olematta siihen oikeutettu;

2) 7 §:n 2 momentin vastaisesti käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan nimitystä rahastoyhtiö tai rahasto-osakeyhtiö,

3) 42 §:n 1 momentin vastaisesti käyttää nimitystä sijoitusrahasto tai

4) 42 §:n 3 momentin vastaisesti käyttää nimitystä erikoissijoitusrahasto,

on tuomittava, jollei siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoitusrahastorikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

— —

147 §

Rangaistus 133 §:ssä ja 150 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Rikkomuksista ilmoittaminen

150 §

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä 144 b §:n 3 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten epäillystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää toimenpiteet, joilla suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Rahastoyhtiön on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, edellä 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä rahastoyhtiössä.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan myös säilytysyhteisöön.

22 a luku

Valvontavaltuudet

150 a §

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii tämän lain vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tämän lain vastaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisena finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi.

150 b §

Finanssivalvonta voi tehostaa 150 a §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Finanssivalvonta. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Rahastoyhtiön, joka on ennen 18 päivää maaliskuuta 2016 nimennyt säilytysyhteisöksi laitoksen, joka ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, on nimettävä kyseiset vaatimukset täyttävä säilytysyhteisö viimeistään 17 päivänä maaliskuuta 2018.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva sääntöjen vahvistamista, toimilupaa tai muuta lupaa koskeva hakemus on täydennettävä lain vaatimusten mukaiseksi.

Sijoitusrahaston rahastoesite ~~on saatettava vastaamaan lain vaatimuksia viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2016. Sijoitusrahaston~~ ja avaintietoesite on saatettava vastaamaan lain vaatimuksia viimeistään lain voimaantulon jälkeen tapahtuvan ~~avaintieto~~esitteen seuraavan vuosittaisen päivityksen yhteydessä.

Rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmä on saatettava vastaamaan 4 b luvun säännöksiä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2016.

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 24 §:n 1 momentti, 28 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 41 §:n 2 momentti, 43 ja 44 a §, 53 §:n 1 momentti ja 73 §:n 2 ja 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n otsikko ja 1 *momentin* johdantokappale sekä 73 §:n 2 ja 3 momentti laissa 752/2012, 41 §:n 2 momentti ja 43 § laissa 611/2014 sekä 44 a § laeissa 1242/2011, 902/2012 ja 611/2014, sekä

lisätään 28 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 752/2012, uusi 3 momentti ja 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1279/2015, uusi 3 momentti, jolloin nykyiset 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

24 §

Tarkastusoikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa tämän toimintaa ja hallintoa koskevat asiakirjat, tallenteet puhelinkeskusteluista ja sähköisestä viestinnästä, muut tietoliikennetiedot sekä tietojärjestelmät siinä laajuudessa kuin se on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta maksutta tarpeelliset jäljennökset tässä pykälässä tarkoitetuista asiakirjoista ja muista tallenteista ja tietoliikennetiedoista.

— —

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä ja varajäsenenä, hallintoneuvoston jäsenenä ja varajäsenenä, toimitusjohtajana ja toimitusjohtajan sijaisena sekä toimitusjohtajan välittömään alaisuuteen kuuluvissa tehtävissä, jotka ovat toimilupavalvottavan ylimpiä johtotehtäviä tai joissa tosiasiallisesti johdetaan sen toimintaa, jos:

— —

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoitusrahastolaissa tarkoitetussa rahastoyhtiössä ja sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saaneessa säilytysyhteisössä 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tai laiminlyönyt sijoitusrahastolain 144 b §:ssä mainittuja säännöksiä.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

— —

Seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä ~~muille henkilöille~~ aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, aiemmat finanssimark-

kinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

— —

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

— —

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 144 b §:n 2 momentissa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

— —

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Finanssivalvonnan on julkistettava päätös, jossa määrätään rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu sekä markkinaoikeuden määräämä seuraamusmaksu viipymättä sen jälkeen kun, päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen, rikkomisen luonne ja tyyppi sekä rikkomisesta vastuussa olevan henkilöllisyys. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu. Seuraamusta koskevat tiedot on pidettävä Finanssivalvonnan internetsivuilla viiden vuoden ajan.

Jos seuraamuksen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimen julkistaminen olisi kohtuutonta, tai jos seuraamuksen julkistaminen vaarantaisi finanssimarkkinoiden vakauden tai meneillään olevan viranomaistutkinnan, Finanssivalvonta voi:

1) lykätä seuraamusta koskevan päätöksen julkistamista, kunnes perusteita olla julkistamatta päätöstä ei enää ole;

2) julkistaa seuraamusta koskevan päätöksen ilman seuraamuksen kohteena olevan henkilön nimeä;

3) jättää seuraamusta koskevan päätöksen julkistamatta, jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet eivät ole riittäviä varmistamaan sitä, että finanssimarkkinoiden vakaus ei vaarannu

4) jättää 4 momentissa tarkoitetun päätöksen julkistamatta, jos päätöksen julkistaminen ei olisi kohtuullista sen kohteena olevan toimenpiteen vähäisyyden vuoksi.

Jos Finanssivalvonta julkistaa seuraamusta koskevan päätöksen 2 momentin 2 kohdan mukaisesti ilman seuraamuksen kohteena olevan henkilön nimeä, Finanssivalvonta voi samalla päättää julkistaa nimen myöhemmin kohtuullisen ajan kuluttua, jos perusteet julkistamatta jättämiselle lakkaavat tuossa ajassa.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistamisesta, sovelletaan myös 26—29, 33 ja 33 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 18 j ja 122 §:ssä tarkoitettujen päätösten julkistamiseen.

44 a §

Seuraamuksista ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle:

1) tieto tässä luvussa tarkoitetusta julkistetusta seuraamuksesta samanaikaisesti, kun seuraamus julkistetaan sekä tieto mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta;

2) tieto tässä luvussa tarkoitetusta julkistamattomasta seuraamuksesta samanaikaisesti, kun seuraamus annetaan tai määrätään sekä tieto mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta;

3) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määrätyistä tämän luvun mukaisista seuraamuksista;

4) tieto finanssimarkkinoita koskevien säännösten rikkomisesta annetuista rikosoikeudellisista seuraamuksista sekä tieto mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta.

Mitä 1 momentin 1—3 kohdassa säädetään seuraamuksesta ilmoittamisesta, sovelletaan myös 26—29, 33 ja 33 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 18 j ja 122 §:ssä tarkoitettuihin päätöksiin.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

1) yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeuden, turvallisuuden tai yleisen järjestyksen;

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnössä tarkoitettua asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa;

3) Suomessa on annettu lainvoimainen päätös, joka koskee yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa; taikka

4) pyynnön noudattaminen vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti sen omaan tutkintaan tai täytäntöönpanon valvontaan.

— —

73 §

Muutoksenhaku

— —

Finanssivalvonnan 38—41 ja 41 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Markkinaoikeuden 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä 40, 41 ja 41 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tekoon ja laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

Helsingissä 2.3.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Harry Harkimo kok
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Martti Mölsä ps
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Joakim Strand r
jäsen Antero Vartia vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi